

Jak oceniamy naukę zdalną po roku pandemii?

Pierwszy taki raport w Polsce

Mija właśnie rok od ogłoszenia pandemii COVID-19 oraz wprowadzenia rzeczywistości opartej na ograniczeniach i restrykcjach. Bez wątpienia marzec 2020 otworzył kompletnie nowy rozdział w historii świata – codzienność zdominowaną przez przeniesienie pracy i edukacji w tryb online.

Skalę tej radykalnej zmiany odzwierciedla zwielokrotnione zapotrzebowanie na platformy do webinarów i wideokonferencji. Na przestrzeni całego roku, na samej tylko platformie ClickMeeting, odbyło się aż 2,316,074 wydarzeń online, które zgromadziły łącznie aż 30,779,244 uczestników.

Aby przyjrzeć się, jak Polacy oceniają realia spotkań online, w sierpniu 2020 przeprowadziliśmy ankietę, która wskazywała na plusy, minusy oraz największe wyzwania pracy i nauki z domu.

Wstęp

Teraz nadszedł czas na analizę nastrojów w kontekście nauki zdalnej równo 12 miesięcy po zamknięciu szkół i uczelni:

- Czy nauka zdalna jest większym wyzwaniem niż jej stacjonarny poprzednik?
- Jak zamknięcie szkół wpływa na relacje rówieśnicze czy rodzinne?
- Czy instytucje edukacyjne są odpowiednio przygotowane do tego modelu pracy z uczniami i studentami?
- Który model edukacji byłby najoptymalniejszy – stacjonarny, zdalny czy hybrydowy?

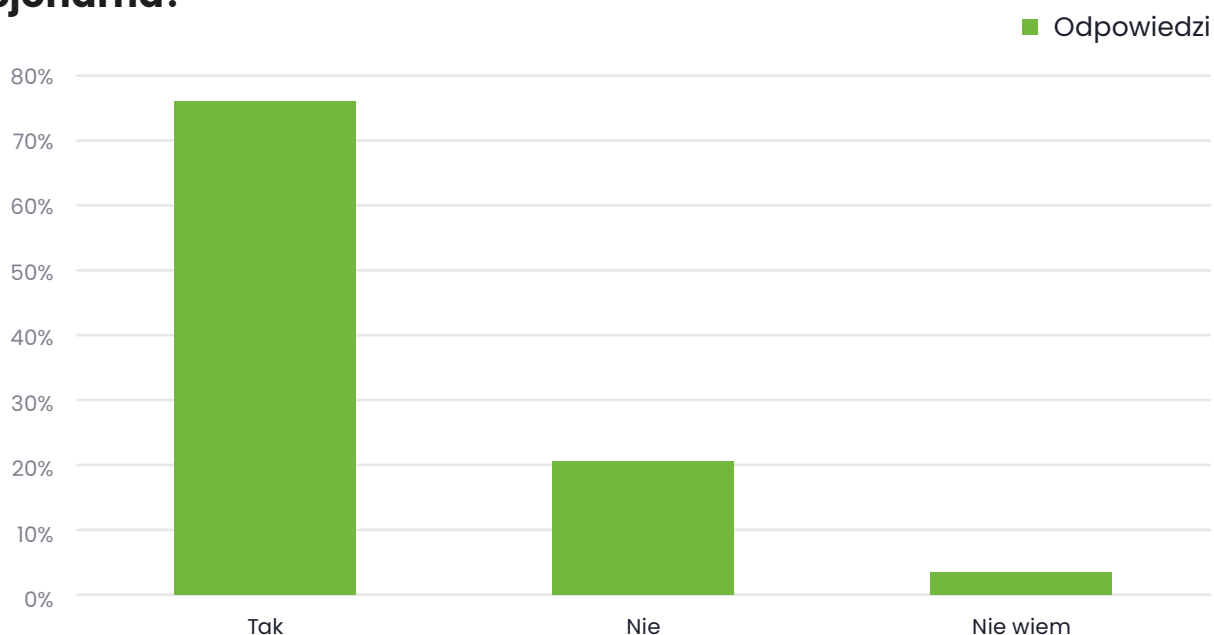
Nauka zdalna nadal znacznie trudniejsza niż stacjonarna

Przeniesienie nauczania z tradycyjnych sal lekcyjnych i wykładowych do ich wirtualnych odpowiedników oznaczało zamknięcie pewnej epoki. W jaki sposób postrzegamy tę radykalną zmianę, która również musiała odbyć się w zawrotnie szybkim tempie?

Przeważająca część naszych respondentów (**76%**) zdecydowanie opowiada się za tym, że **nauka zdalna stanowi większe wyzwanie niż model stacjonarny**. Względem ostatniej ankiety, którą przeprowadziliśmy w połowie ubiegłego roku, odnotowujemy nasilenie się tej opinii – wówczas taką odpowiedź zaznaczyło niemal **2%** mniej badanych.

Na drugim biegunie, dla **21%**, nauka zdalna nie jest trudniejsza od tej, którą pamiętamy sprzed pandemii.

Czy model nauki zdalnej jest większym wyzwaniem niż nauka stacjonarna?

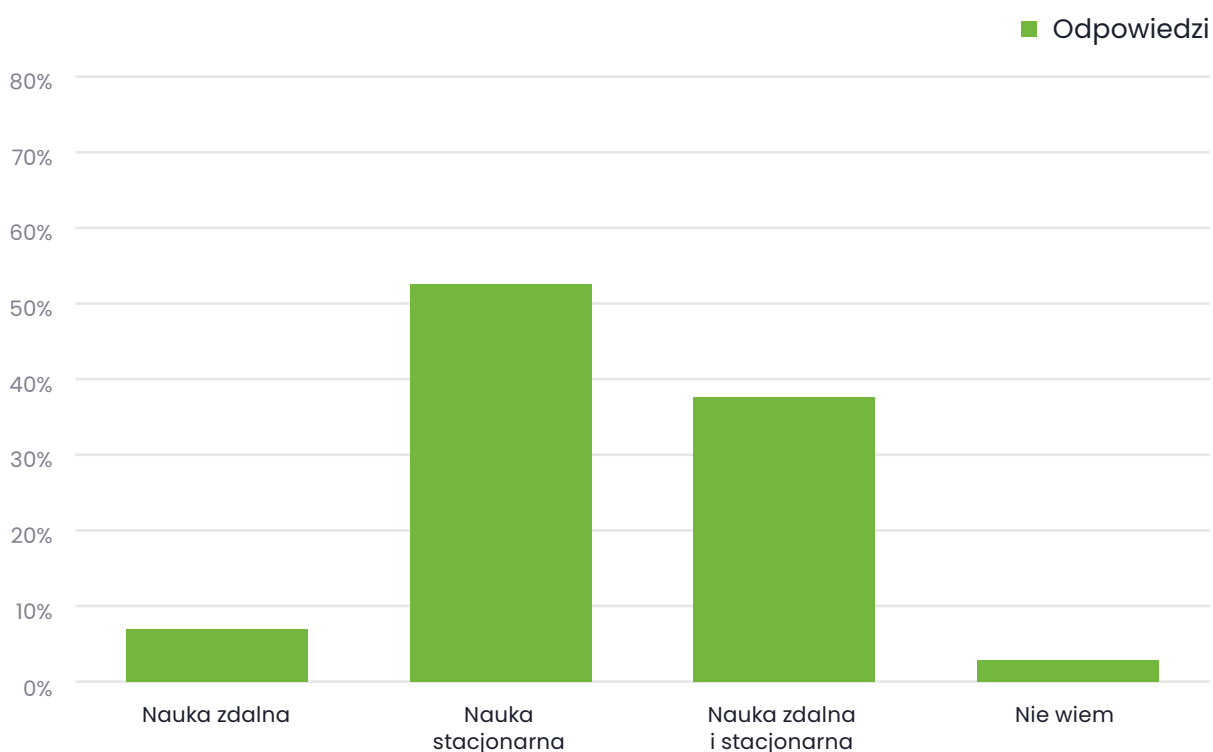
Jaki model nauki sprawdza się lepiej – zdalna, stacjonarna czy hybrydowa?

Mając w pamięci lata tradycyjnej edukacji oraz świeże doświadczenia z ostatnich 12 miesięcy w kontekście lekcji online, za którym rozwiązaniem chętniej się opowiadamy?

Okazuje się, że dla aż **53% nauka stacjonarna jest bardziej optymalna** względem badania przeprowadzonego w sierpniu 2020. Zwolenników pełnowymiarowej edukacji w szkołach przybyło o 8 punktów procentowych.

Za całkowitą **nauką zdalną** opowiada się mniejszość (**7%**), natomiast **model hybrydowy**, łączący naukę wirtualną z tradycyjną, to dla **38%** badanych najbardziej skuteczne rozwiązanie.

Co Twoim zdaniem sprawdza się lepiej?

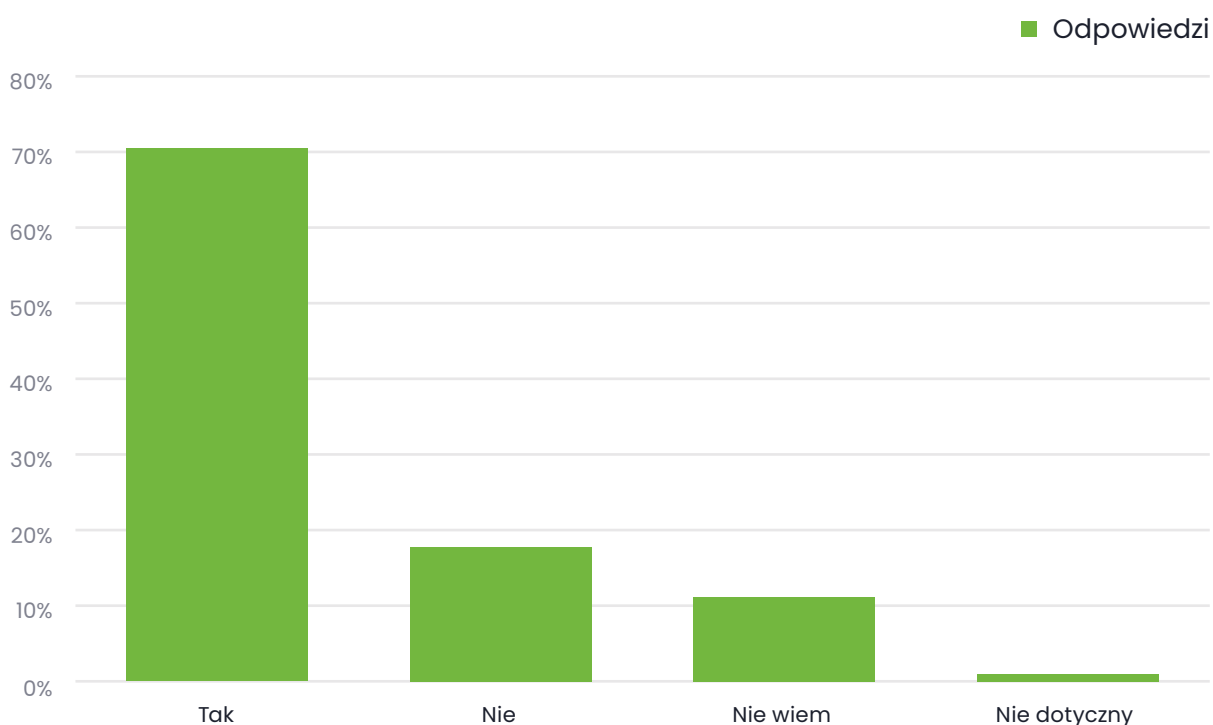
Czy nauka online przekłada się na zaległości w nauce?

Czas bliżej przyjrzeć się kwestii skuteczności wirtualnego trybu nauczania. Jak przeniesienie lekcji, wykładów czy kursów do cyfrowej rzeczywistości wpłynęło na zaległości w nauce?

Miażdżące **71%** ankietowanych zadeklarowało, że uczniowie, studenci i kursanci **nie nadążają za programem nauczania**, gdy uczą się z domu.

Przeciwnego zdania było **18%** respondentów, a dla **11%** był to temat trudny do rozstrzygnięcia.

Czy uważasz, że przez naukę online uczniowie/studenci/kursanci mają zaległości w nauce?

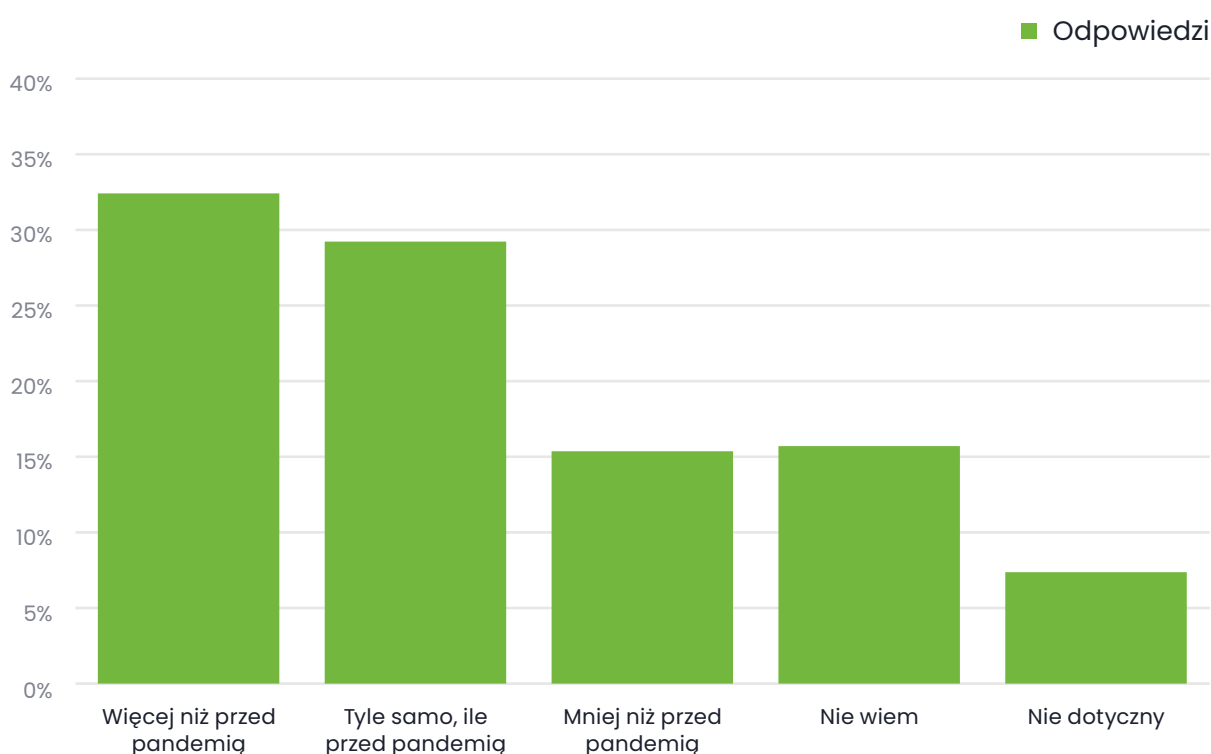
Pandemia = wzrost liczby zadań domowych

Zadania domowe od zawsze stanowiły nieodłączny element edukacji. Czy jednak ich nasilenie uległo zmianie po zamknięciu szkół i uczelni?

W odróżnieniu od wcześniejszych pytań tutaj trudno mówić o jednym wyraźnie zaobserwowanym trendzie. Co prawda na pierwszym miejscu **(32%)** plasują się odpowiedzi potwierdzające, że w ciągu ostatniego roku uczniowie **mają więcej zadań domowych** niż przed pandemią, natomiast **29%** ankietowanych **nie zauważa zmiany** w tym zakresie.

Warte odnotowania jest to, że **16%** nie potrafi stwierdzić czy coś tu się zmieniło, a kolejne **15%** jest zdania, że **pandemia oznacza mniej zadań** do zrobienia „w domu”.

Ile zadań domowych od nauczycieli otrzymują teraz uczniowie/studenci/kursanci?

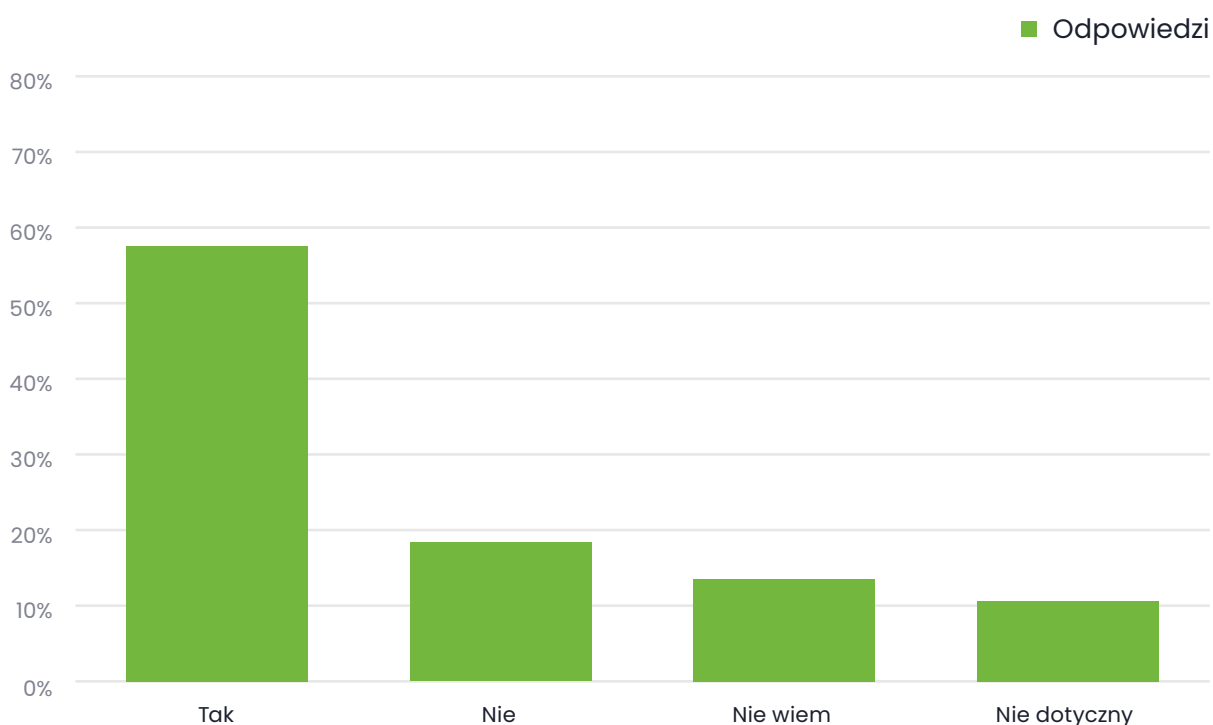
Rodzice przejęli rolę domowych nauczycieli

Bez wątplenia rozpoczęcie pandemii oraz związanych z nimi obostrzeń zmieniło nie tylko życie uczniów, ale również ich rodziców, którzy (w zawodach i organizacjach, które takie rozwiązanie umożliwiały) przełączyli się na model pracy zdalnej.

Czy ten nowy układ wymaga większego zaangażowania rodziców w program nauczania swoich pociech? Przeważające **58%** ankietowanych uważa, że **rodzice przejęli rolę nauczycieli** w nowym modelu edukacji.

Z tą opinią nie zgadza się tylko **18%** badanych, a kolejne **25%** nie może się do tej kwestii jednoznacznie odnieść.

Czy uważasz, że rodzice przejmują rolę nauczycieli w domach?

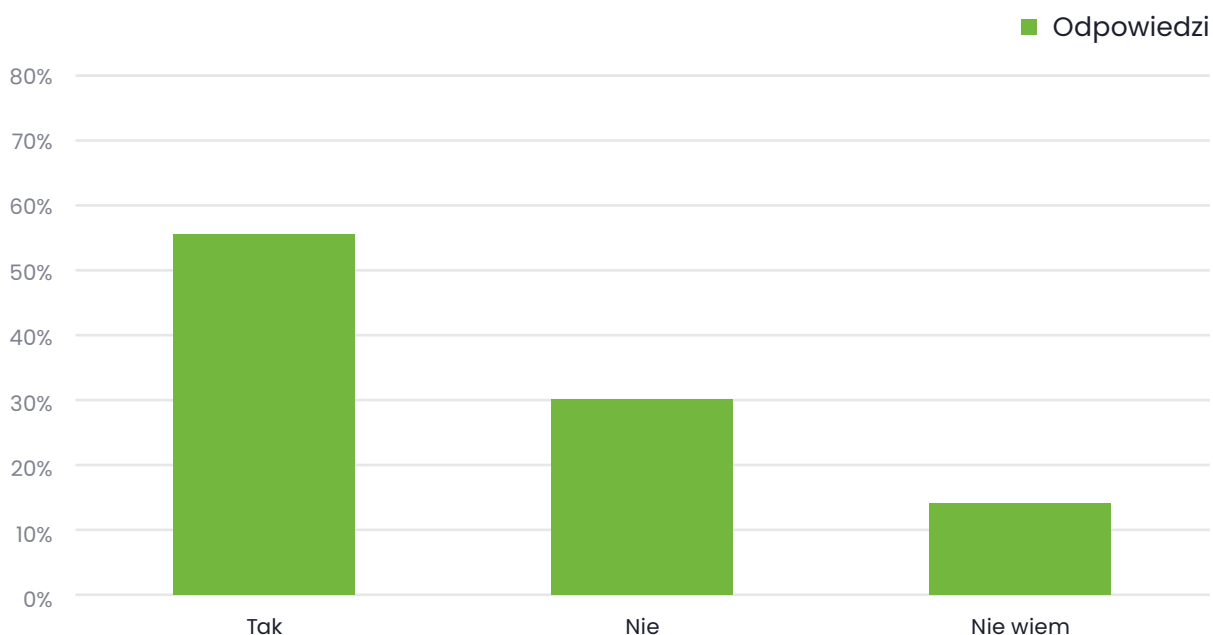
Nie mamy problemu, żeby zdawać egzaminy i testy online

Nauka zdalna to nie tylko lekcje, wykłady czy kursy, prowadzone w wirtualnych klasach, oraz seria zadań, które po nich następują. To również konieczność zdawania egzaminów, sprawdzianów i testów za pośrednictwem odpowiedniego oprogramowania.

Ten aspekt naszej ankiety nie pozostawia wątpliwości, że dla większości (**56%**) **ta forma sprawdzania wiedzy jest komfortowa**. Odnotowujemy tu czteropunktową poprawę względem wyników ankiety z sierpnia 2020.

Z drugiej strony **30% ma problem ze zdawaniem egzaminów online**, a pozostałe **14%** pozostaje w tej sprawie obojętne.

Czy czujesz się komfortowo zdawać egzaminy lub testy w formie online?

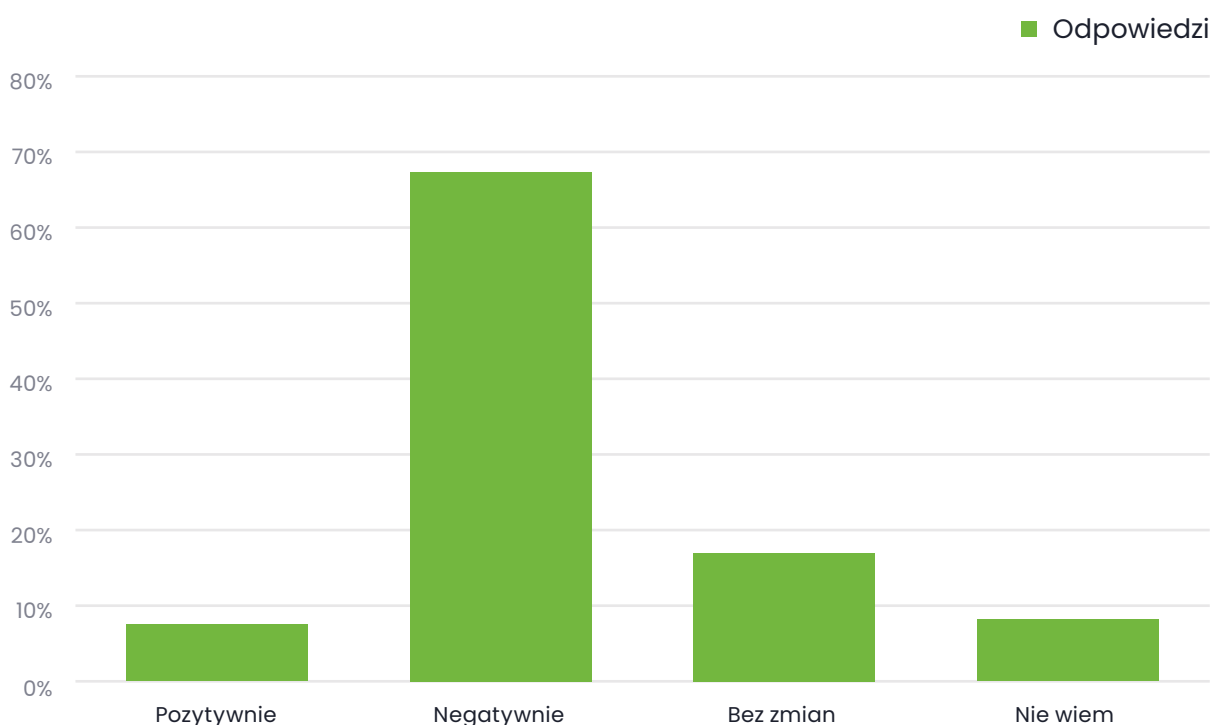
Nauka zdalna ma negatywny wpływ na relacje rówieśnicze

Wprowadzenie lockdown'u i zamknięcie szkół nie mogło pozostać bez wpływu na społeczny aspekt życia uczniów czy studentów. Jak nasi respondenci oceniają nową rzeczywistość pod tym kątem?

Dla aż **67%** ankietowanych **przeniesienie nauki do domów negatywnie odbiło się na relacje uczniów z ich rówieśnikami**.

Z kolei **17%** nie zauważa, żeby pandemia odcisnęła piętno na tych relacjach, a **8% dostrzega poprawę** tej sfery życia w kontekście nauki online.

Jak Twoim zdaniem nauka zdalna wpływa na Twoje/członka rodziny relacje rówieśnicze?

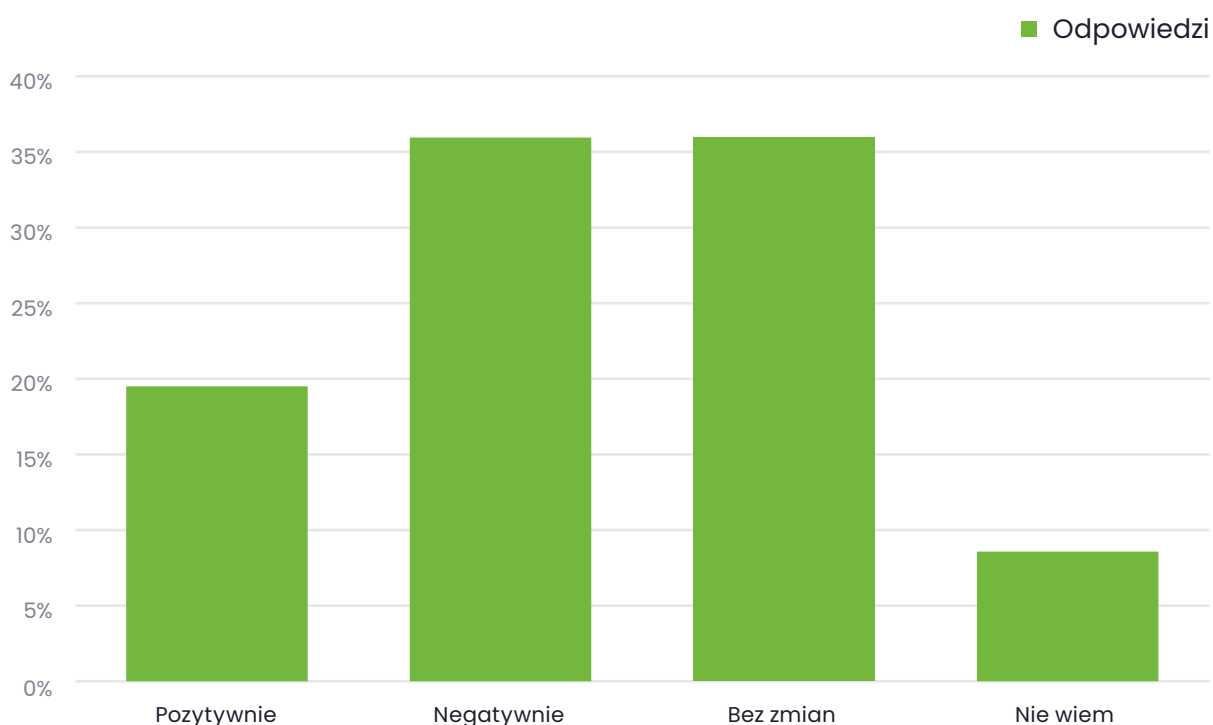
Jak edukacja zdalna wpływa na relacje domowe?

Czy analogicznie jak w przypadku relacji z rówieśnikami możemy mówić o znaczącym wpływie nauki online na relacje z innymi domownikami?

Zdania są tutaj mocno podzielone. Tyle samo respondentów – po **36%** – ocenia, że **nauka z domu odciska piętno na stosunkach rodzinnych** oraz że **nie odnotowało zmian w tym zakresie** w trakcie pandemii.

Z kolei **19%** uczestników naszej ankiety twierdzi, że **nauczanie wirtualne ociepliło relacje w domu**, a **9%** nie potrafiło wskazać na jednoznaczną odpowiedź.

Jak wpływa edukacja zdalna na Twoje/członka rodziny relacje domowe?

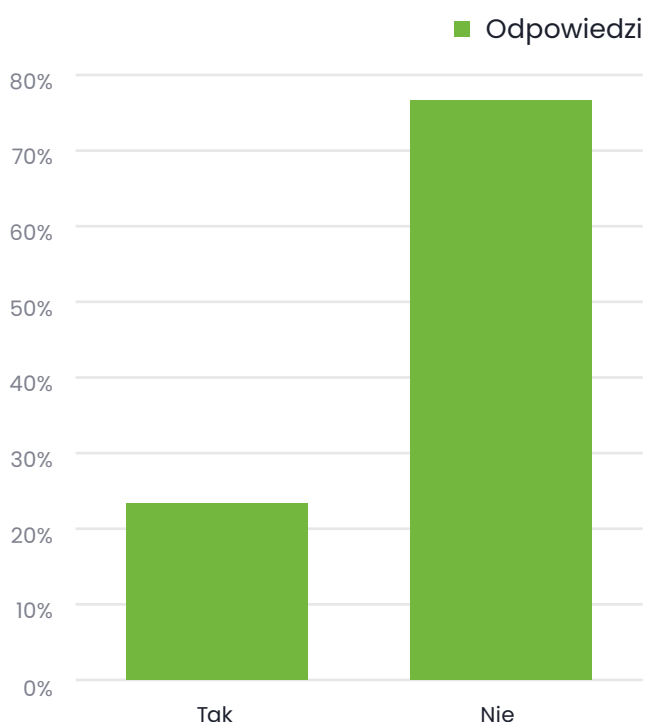
Szkoły i uczelnie są nieprzygotowane do nauki zdalnej, ale jest lepiej

Przyjrzyjmy się teraz temu, jak postrzegamy przygotowanie szkół i uczelni do kontynuacji programów nauczania w wariancie wirtualnym.

Nasi respondenci w przeważającej mierze (**77%**) krytycznie podchodzą do tego tematu, odpowiadając, że instytucje edukacyjne nie są gotowe do efektywnego prowadzenia lekcji online. Mamy tutaj do czynienia z wyraźną poprawą nastrojów w stosunku do sierpnia 2020, kiedy to aż 86% respondentów uważało szkoły za nieprzygotowane do edukacji w modelu wirtualnym.

Pozytywnie o szkołach myśli pozostałe **23%** badanych i warto zaznaczyć, że jest to **dwukrotnie lepszy wynik** w porównaniu do odpowiedzi uzyskanych przez nas w ankiecie z sierpnia 2020 roku.

Czy uważasz, że placówki edukacyjne w obecnej sytuacji są przygotowane do nauki zdalnej?

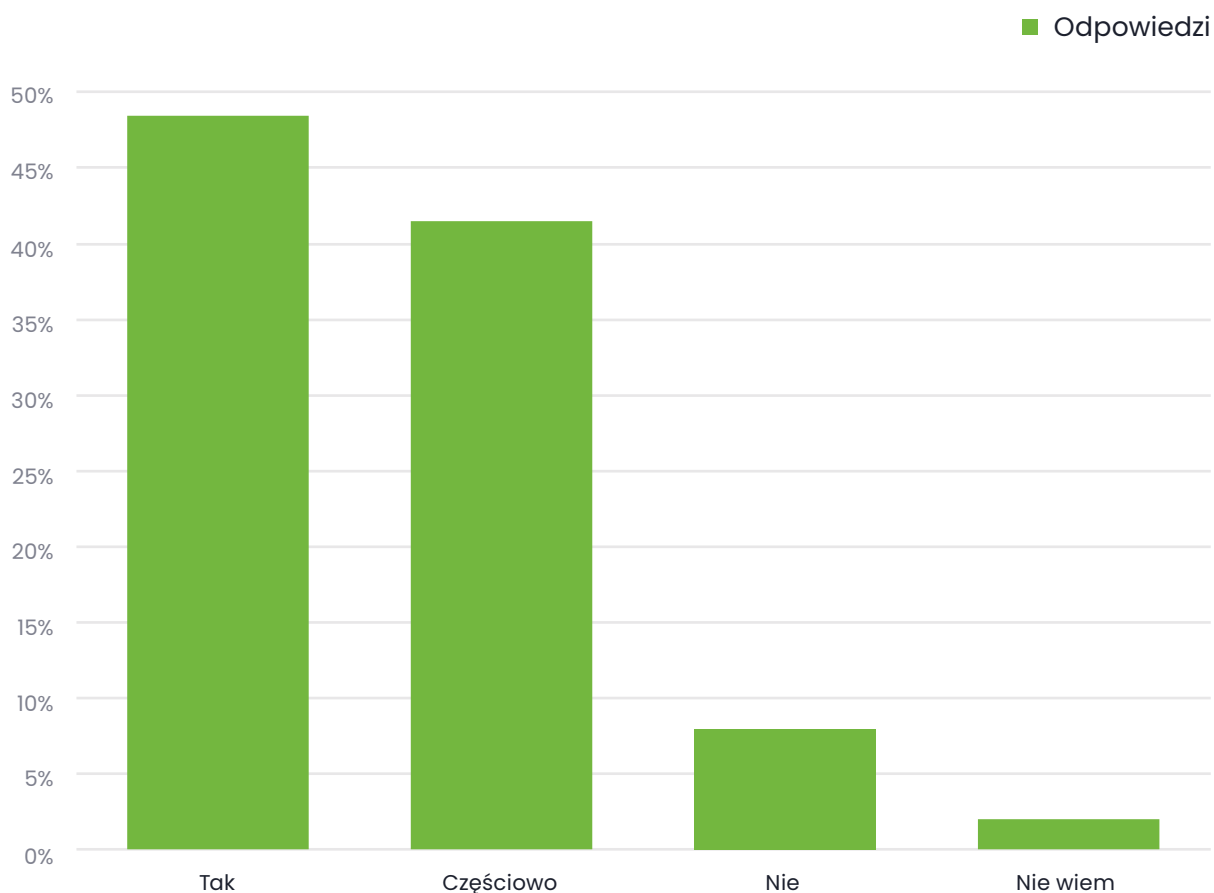
Tęsknimy za powrotem do szkół i uczelni

Jak wygląda barometr nastrojów, jeśli chodzi o powrót nauki stacjonarnej? Niemal połowa ankietowanych (**48,5%**) zdecydowanie **wypatruje ponownego otwarcia szkół i uczelni**, podczas gdy w sierpniu 2020 roku tylko **37%** uważało to za dobry pomysł.

Drugą, mocną postawą (**42%**) jest opinia, że instytucje edukacyjne powinny **częściowo** wrócić do tradycyjnego nauczania.

W mniejszości (**8%**) są przeciwnicy przywrócenia starego porządku.

Czy Twoim zdaniem to dobry pomysł, aby powróciła nauka stacjonarna?

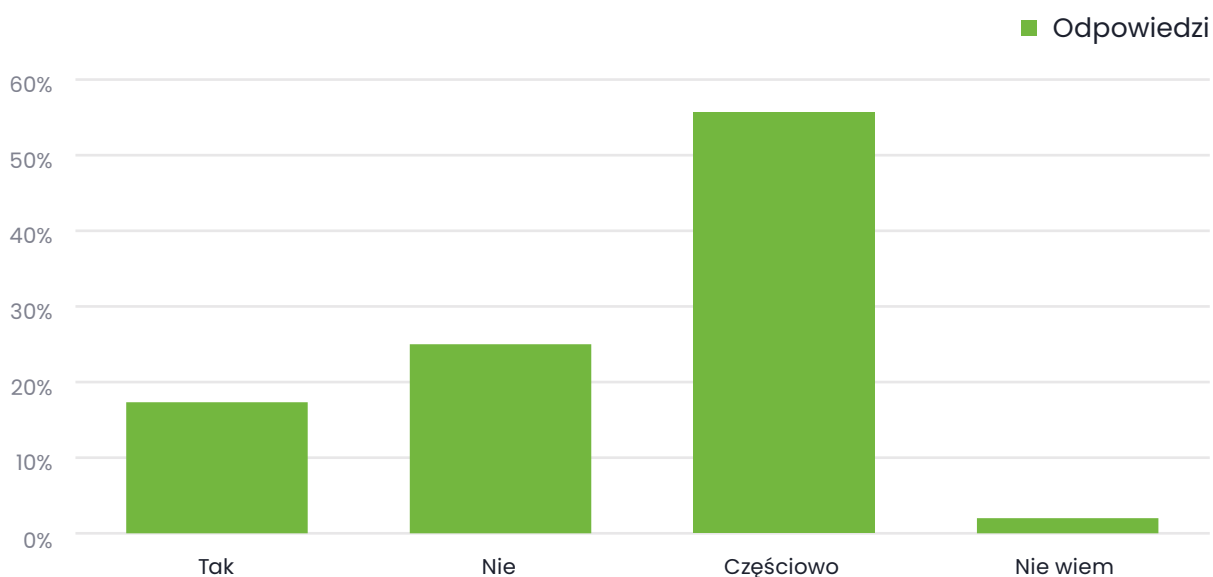
Co po pandemii – nauka zdalna, stacjonarna, czy hybrydowa

Czas pandemii, mimo że trwa już rok, nadal jest trybem awaryjnym, który w domyśle ma się kiedyś zakończyć. Jak ma wyglądać edukacja po zniesieniu ograniczeń? Czy chcemy wrócić do stanu sprzed marca 2020?

Większość respondentów – **56%** – **głosuje za modelem hybrydowym**, gdzie część nauki odbywa się w szkolnych murach, a część pozostaje w trybie opartym o technologie e-learningowe.

Przeciwko pozostaniu przy nauce online opowiada się **25%** ankietowanych, natomiast **17%** to głos zwolenników nauczania w **wirtualnych klasach**.

Czy po pandemii powinno się dalej korzystać z nauki online?

Równy rok dzieli nas od momentu, kiedy pandemia zrewolucjonizowała nasze życie, również w kontekście edukacji. W tym raporcie przyjrzelśmy się, czy nauka online zdała egzamin.

Podsumowanie

Oto kluczowe wnioski:

- **Nauka zdalna jest większym wyzwaniem niż model stacjonarny** – tak uważa aż **76%** naszych respondentów. Dla **21% lekcje online nie są trudniejsze** od nauki w szkolnych czy akademickich murach.
- Dla ponad połowy ankietowanych – **53%** – **nauka stacjonarna sprawdza się najlepiej**. Za **modelem hybrydowym optuje 38%**, natomiast zwolennicy nauki online pozostają w mniejszości (**7%**).
- Uczniowie, studenci i kursanci mają większe zaległości ucząc się online – tak uważa aż **71%** ankietowanych.
- Brak jednoznacznego wyniku wskazującego na to, że pandemia wpłynęła na wzrost liczby zadań domowych. Tego zdania jest **32%** osób, natomiast tuż za nimi jest grupa **29%** ankietowanych, która nie zauważyła zmian w tym zakresie.
- Przeważające **58%** ankietowanych uważa, że **rodzice przejęli rolę nauczycieli** w nowym modelu edukacji. Przeciwnego zdania jest **18%** badanych.
- **Zdawanie testów i egzaminów online to żaden problem** dla aż **56%** osób, które wzięło udział w ankiecie. Z kolei **30%** upatruje w tym trudność.
- Przeniesienie nauki do domów **negatywnie odbiło się na relacjach uczniów z ich rówieśnikami** – przyznaje aż **67%** badanych. Z drugiej strony – **17%** nie uważa, żeby pandemia zmieniła cokolwiek w tym zakresie, a **8%** wręcz dostrzega poprawę na tym polu.

- W kwestii wpływu cyfrowego modelu edukacji na relacje z domownikami zdania są bardziej podzielone. Co prawda **36%** respondentów ocenia, że **nauka z domu odciska piętno na stosunkach rodzinnych**, ale równo tyle samo głosów zebrała opinia, że **lekcje online nie wpłynęły na te relacje**.
- **Szkoły i uczelnie nie są odpowiednio** przygotowane do prowadzenia zajęć edukacyjnych przez Internet – taką krytyczną opinię podziela aż **77%** respondentów. Pozytywnie o szkołach myśli pozostałe **23%** badanych i jest to **dwukrotnie lepszy wynik** w porównaniu do ankiety z sierpnia 2020.
- Niemal połowa (**48,5%**) badanych wypatruje **ponownego otwarcia szkół i uczelni**. Za częściowym powrotem do szkolnych ławek opowiada się z kolei **42%**. Za utrzymaniem nauki online głosuje **8%** respondentów.
- Po zakończeniu pandemii chcielibyśmy **hybrydowego modelu nauczania** – ten pogląd wygrywa z **56%** głosów. Zwolennicy całkowitego nauczania stacjonarnego występują w sile **25%**, natomiast entuzjaści wirtualnych klas stanowią **17%** ankietowanych.

”Wyniki naszego badania pokazują wyraźnie, że temat nauki zdalnej nie jest łatwy i nadal wiąże się z wyraźnymi wyzwaniami i silnymi emocjami.

Niewątpliwie tęsknimy za szkolnymi i akademickimi murami, ale też dostrzegamy korzyści w rozwiązaniach cyfrowych, co stanowi grunt dla rosnącego poparcia hybrydowego modelu nauczania.

Tak nagłe przełączenie się na kompletnie inny system nauki wymaga również odpowiedniego przygotowania technologicznego.

Z wykorzystaniem interaktywnych funkcji oprogramowania dedykowanego dla wirtualnych klas, instytucje edukacyjne, nauczyciele i wykładowcy, mają szansę zmienić doświadczenie płynące ze zdalnej nauki na lepsze, co przełoży się na poprawę nastrojów – również wśród rodziców uczniów.

Efektywne wprowadzenie w życie dostępnych na rynku aplikacji i platform do spotkań online może wprowadzić też większy komfort nauki i stworzyć przestrzeń dla podtrzymywania społecznych relacji”.

Magdalena Ciszewska,

Head of Sales and Marketing, platforma ClickMeeting

Metodologia

Podstawą niniejszego raportu była internetowa ankieta przeprowadzona w styczniu i lutym 2021 roku. Grupa respondentów składająca się z 616 osób charakteryzuje się następującymi cechami:

Płeć:

- Kobiety – 82%
- Mężczyźni – 18%

Wiek:

- Poniżej 25 roku życia – 15%
- Między 25 a 40 rokiem życia – 51%
- Między 40 a 55 rokiem życia – 30%
- Powyżej 55 roku życia – 5%

Miejsce zamieszkania:

- Miejscowości poniżej 50 tysięcy mieszkańców – 23%
- Miejscowości między 50 a 500 tysięcy mieszkańców – 25%
- Miejscowości powyżej 500 tysięcy mieszkańców – 52%

Wykształcenie:

- Podstawowe – 2%
- Zawodowe – 1%
- Średnie – 12%
- Wyższe – 85%

